

de Haventempel (links).

Acheologisch park: Burginatumpoort.

teriaal bestond. En al dat materiaal kwam daarvandaan.”

Met een brede armzwaai wijst Peter Friese, de directeur van de plaatselijke VVV, naar het noorden. Daar, nog geen kilometer buiten de middeleeuwse muur, lag namelijk Ulpia Colonia Traiana, een van de grootste nederzettingen die de Romeinen langs de Rijn hebben gebouwd. In grootte vergelijkbaar met die bij Keulen en Trier.

“Dat het middeleeuwse Xanten ontstaan is rondom het Romeinse grafveld, dat buiten de stadspoort, lag, is voor ons archeologen een zegen,” aldus Carl Mischmann, verbonden aan het archeologisch park Xanten, het grootste historische themapark van Duitsland en de top attractie van Xanten. “Weliswaar hebben de ruïnes van deze stad eeuwen als een openbare steengroeve gefunctioneerd, maar in tegenstelling tot vrijwel alle andere Romeinse nederzettingen is het gebied van Ulpia Colonia Traiana, nadat het er-

gens rond 420 definitief werd verlaten, nooit meer bebouwd. De contouren en de fundamenten van de Romeinse stad zijn dus in al die eeuwen vrijwel onaangetast gebleven. En op een aantal punten, zoals in de noordoosthoek van de stad, stonden aan het begin van de vorige eeuw zelfs nog restanten van de stadsmuur overeind.”

Hoewel men dus al sinds de vroege middeleeuwen van het bestaan van deze oude stad wist, is het systematisch onderzoek ervan pas aan begin van de jaren dertig van de vorige eeuw op gang gekomen. De resultaten waren direct zo spectaculair, dat nog voor het begin van de Tweede Wereldoorlog de gedachte opkwam om het hele stadsgebied op te graven en waar mogelijk de oorspronkelijke gebouwen op dezelfde plek te reconstrueren. Toch duurde het nog tot in de jaren zestig voordat dit plan werkelijk tot uitvoer werd gebracht.

Daarna is het razendsnel gegaan.

Nu zijn belangrijke delen van de stadsmuur, twee complete poorten, de grote tempel, het circus, de herberg en een aantal woonhuizen opnieuw opgebouwd, en de totale stadsmuur is door middel van een metershoge beukenhaag in het landschap aangegeven.

Daardoor ziet het geheel er van

‘Na 420 nooit meer bebouwd’

buiten ook als een echte stad uit. Het meest spectaculaire resultaat tot nog toe is het gloednieuwe museum, dat gebouwd is op de fundamenten van het grootste badhuis van de stad. Het moderne gebouw volgt niet alleen de contouren van het originele gebouw, maar moet,

door zijn vorm de bezoeker ook een indruk geven van de grandeur van dit belangrijkste sociale trefpunt uit de Romeinse tijd. Het gebouw bestaat uit een centrale hal, die hetzelfde volume had als de centrale hal van het badhuis dat hier tweeduizend jaar geleden ook stond, met daaraan vastgebouwd een aantal kleinere gebouwen, waar zich de secundaire voorzieningen van het badhuis bevonden. Het centrale deel van de nieuwbouw is ook even hoog als het origineel, ruim 25 meter. Om het gevoel van ruimte dat dit gebouw zo kenmerkte te handhaven, is de opstelling van het museum als het ware opgehangen in de hal. Het resultaat is verbluffend.

Het benadrukt niet alleen heel erg het interne volume, het zorgt er ook voor dat de voorwerpen op een uiterst fraaie en inspirerende manier tentoongesteld worden. Via oplopende gangen worden telkens een soort eilanden bereikt waar de verschillende aspecten van het leven

in deze oude Romeinse stad worden belicht.

Door de enorme omvang en de kwaliteit van de vondsten die er in de loop der jaren in deze Romeinse stad zijn gedaan, kan men het verhaal van de stad in dit museum ook heel goed laten zien. Prachtige gebruiksvoorwerpen, bronzen beelden, ceremonieel wapentuig en schitterende glaswerk getuigen van een stad met een meer dan gemiddelde welvaart. Die rijkdom wordt ook geïllustreerd door de grote aantallen gouden munten en ander kostbaarheden die hier zijn gevonden. De allereerste gouden voorwerpen werden overigens al ontdekt in middeleeuwen. En die schatten gaven aanleiding tot het ontstaan van de mythe van een ongekende gouden schat die hier door de goden van de Rijn was begraven; het beruchte ‘Rheingold’.

Dat ‘Rheingold’ duikt ook op in een andere mythe die in de omgeving van Xanten zijn oorsprong zou hebben, namelijk die van de Nibelungen. Xanten wordt dan ook wel de Nibelungen- of Siegfriedstad genoemd. En wie hier op een mooie mistige dag rondloopt langs de oude stadswallen en slechts zijn eigen voetstappen hoort weerklinken op het plein voor de kathedraal, die kan zich daar wat bij voorstellen.

Xanten is prima te bereiken met het openbaar vervoer. Een goede treinverbinding met Dortmund en er gaan bussen naar alle plaatsen in de omgeving. De lokale VVV heeft een assortiment aan wandel- en fietsroutes, waaronder een die de oorspronkelijke Romeinse weg volgt, zowel richting Nijmegen als naar Keulen en verder.
www.xanten.de